

POKROK ZAPADU.

Titulární : 1811 Jiří 1814 ulice
Telefon č. 1008.

Vychází každou středu.

Vydává Tiskárské Društvo.

Hlavní redaktor: JAN HOŠIČEK

PŘEDPLATNÉ

Pro Spojené Státy a Kanadu činí \$2 00 za rok. Spolu s Křesťanskou Amerikou \$2 50. Každý narození předplatitel v době předání je oprávněn ke členství.

DO ČASU

Průběh práce v Křesťanské Americe. Všechny věci, které se týkají Křesťanské Ameriky, musí být předloženy včas. Každý narození předplatitel v době předání je oprávněn ke členství.

OTÁZKY

Dotazy a odpovědi. Každý narození předplatitel v době předání je oprávněn ke členství. Každý narození předplatitel v době předání je oprávněn ke členství.

Prosíme jednatelů:

POKROK ZÁPADU

Omaha, Neb.

Omaha, dne 27. pros. '93

JESTLI PAK TĚCH 800,000 DĚLNÍKŮ kteří jsou v 119 městech na zahálce, uznalo již, že demokratický celní systém není prospěšným prací a nehodí se pro poměry americké?

ČINAR VILÉMEK VĚDY KDYKOLIV promluví řekne nějakou hloupost. Jeho trůnní řeč končila, jakž se s děř lovalo, slovy, že snad s pomocí božmír i na dále bude zachován. Jedno příkázání praví: "Nevezmeš jména božního nadarmo."

V ANGLII SE UTVOŘILA SPOLEČNOST, která bude pořádat honby na divočky v Africe. Nikoliv tajná společnost, ale veřejná, neboť veřejnými listy vyzývá se k přistoupení. Na Angličany není to nic divného, jejich pokrok a kultura nikterak jim nebrání, aby otročili, kde jen lze.

TŘEM SENATORŮM A TŘEM POSLANCŮM popje se na útraty vládní výlet do Nicaragu, aby se tam přesvědčili, jak daleko již práce a průplavem pokročily a co vlastně až dosud vykonáno nebylo. Druhý výlet uspořádán by měl být na Havaj — co na tom, že peněz v pokladně vládní moc není.

DLE TÝDNÍ ZPRÁVY BRADSTREETOVA jednatelství obchodního bylo minulý týden na zahálce v 119 městech 801,000 osob, od nichž závisí 1,956,000 členů jejich rodin. To je číslo přímo ohromující. Co tu bídy a strádání! A ono se to nelepš, ono je čím dále, tím hůře! A tohle je čistá Amerika! Demokratická!

AMERICKÝ OBČAN, ČASOPIS VYDÁVANÝ republikánskou ligou v Chicagu a redigovaný p. J. A. Oliveriusem, zdatně sobě vede a potrá ty přečetné klamy, bludy a smyšlenky demokratických listů, jež pomáhaly uvaliti na zemi nynější neblahý stav. Kdo by sobě přál číslo na ukázkou, necht' si proň doptše pod adresou: "Americký Občan, 702-704 St., Chicago, Ills."

A PAK ŽE SNÍŽENÍ CLA NEŠKODÍ. Cudahy v South Omaze je jediný vyrábí albumy i protestuje proti snížení cla na toto zboží, jakž předloha Wilsonova navrhuje. Obchod toho druhu v Americe má se teprvé vyvinout a hle, již v samém prvopočátku jednou ranou odněti má se mu přiležitost existence a to jen proto, aby albumy z ciziny se sem dovážeti mohli.

PŘED MINULOU PRESIDENTSKOU volbou dovozovali demokraté, bude-li zvolen Cleveland, že nastanou lepší časy, že bude hojnost stálé práce, dobré mzdy, všechno lacinější co člověk bude kupovat a vše dražší,

co člověk bude prodávat. Republikáni naproti tomu tvrdili, že demokratická politika a tudíž zvolení Clevelanda, bude mít za následek znepokojení a záhubu průmyslu a vše časy. Které předpovědi se splnily?

V MARYLANDU, TAK JAKO V NEW Yorku, byla v katolickém kněžstvo agitace o to, aby v přístím zasedání sněmu státního, podána byla předloha, kterou by oprávněny byly všechny školy, soukromé jak veřejné a tudíž farní jako obecné, k podpoře ze státního školního fondu. Minulý týden odbyvalo kněžstvo katolické v Marylandu, za předsednictví kardinála Gibbonse, sjednání a usneslo se nensilovati o provedení záměru toho. Hrozny jsou asi kyselé.

PRESIDENTU CLEVELANDŮVI DOSTALO se v — náta zaslouženého pokárání za jeho cesarovské jednání v záležitosti Havajské. Senator Hoar upozorňoval minulý týden, že prezident neměl nijakého práva bez svolení senátu poslati svého "zvláštního" zástupce Blounta na Havajsko a dáti mu moc a právo, jak učinil. Dovožoval, že jestli měl právo učiniti to v tomto případě, že by mohl ku všem vládám poslati jenom své osobní zástupce, bez vědomí a schválení senátu.

TED JIŽ TY SLIBOVANÉ DOBRÉ demokratické časy počínají. Z Pittsburgu se sděluje, že třem občanům již je dobře. Během 24 hodin předcházejících minulou sobotu zemřely tam tři osoby hladem. V Pittsburgu zemřel Anthony Dominick, 60letý Rakušan (snad je to Čech?); v Allegheny tříleté děcko Henry Weissmana a v Homestead vdova Arthurova. To "lepšení" půjde sice tímto způsobem snad pomalu, ale až budem všichni pod zemí, bude nám snad přece všem dobře — díky demokratické straně.

PŘED 3 MĚSÍCI OZNÁMILY BAVLENÉ přádelny blíž Olneyville, R. 1., že jsou nuceny snížit mzdu o 20 procent. Dělníci nechtěli se snížení podrobit, vystoupili z práce v počtu 6000 a byli na zahálce 10 týdnů. Konečně, když došli prostředky a dělníci viděli, že za demokratického blahobytu buď musí spokojit se s menší mzdou, aneb zahálet a mřít hladem, vrátili se do práce za mzdu sníženou. Tyto a podobné zkušenosti opakují se nyní všude a dělnictvo učí se poznávat rozdíl mezi politickou demokratickou a republikánskou, mezi blahobytem jaký byl a jaký je. Však nejen dělnictvo, nýbrž stejnou měrou i rolnictvo, obchodnictvo a vůbec všechny stavy. Mnozí již prohlédají a poznávají, kde střeve hněte a nedají se více klamat demokratickým časopiseckým tlachalům, kteří považují své čtenáře za bloudy a malují jim, že nynější třeň zaviniily republikánské zákony, ač každé dítě ví, že za těchto republikánských zákonů po 3 leta předcházející bylo dobře.

DOBŘÁ RADA JEST—LACINÁ! DENNICE Novověku, kteráž takto jinak Masaryk a realisté jsou vzorem, proto že jsou mírnější a kteráž neschvalovala "výstřednosti" mladočeské, jež vedly ku výminečnému stavu, náhle přichází k náhledu radikálnějšímu a soudí, že: — "Je-li ale mezi postavením Čechů a postavením Irčanů veliká podobnost, co z toho vyplývá? Zjistěte jen to, že politika česká musí chopiti se prostředků irských. Jaké ty prostředky jsou, netřeba vykládati. Žádných ohledů na vládu, říši nebo dyrastii. Nelekat se srážek, třebas pětmi, obušky a revolvery. Nelekat se konspirací a co z nich vyplývá. Šířit hrůzu. Takové jsou ty některé prostředky irské. Nikoliv dělat revoluci. Povstání přišlo by snad vhod vládě a císaři. Ale taková drobná válka plná hrůzy a nejistoty, ta se nemine s účinkem, jako se neminula v Irsku. Jen irské kuráže třeba Čechům, jak

jeden list již dobře podotknul. Více kuráže, bezohlednosti, desperace. Každá jiná politika jest dnes v Čechách číř nasmysl, nové vydání neblahého staročeskství." — Těhle rada nám připomíná onu radou v anekdotě o Maril Terozii. Když mluvilo se před časovnou o tom, že lid má hlady, že nemají chleba (nepochybně že tehdy vládl v Rakousku též demokraté), zvolala přj Marie Theresie s utrnutím: "Ale můj Bože! Proč pak není koláče." — Dennice je také pohotově s radou, ale neslyšeli jsme ani jediného slova povzbuzení od ní, aby Čechové američtí následovali též příkladu Irů amerických, tak aby Čechové ve vlasti mohli příkladu Irů následovati!

DEMOKRATICKÉ ČASOPISY SNAŽÍ SE nynější bídu zakřídlovati velikými způsoby. Zprvu tvrdily, že to ten zákon Shermanův a jak ten bude odvolán, že bude hned dobře. Však ten již přes dva měsíce je zrušen, ale ty dobré časy pořád ještě nejdou, ba, je čím dále tím hůře. Nejnovějším jejich "výmyslem" jest, že je to spiknutí továrníků, kteří zámyslně zastavují práci, aby tím působili proti přijetí nové celní předlohy. Čas poučí ty lehkověrné, kteří posud neprohlédli tou spoustou lží, jimiž je demokratické časopisy po všechna ta leta opřádají, že to leť, jako s tím Shermanovým zákonem. Ti, kdož již prošli, ví lépe. Ti ví, že tovarny nezapočaly zavřít teprvé teď, když Wilsonova předloha byla podána, nýbrž dávno dříve, hned po jaru, kdy nebylo ani tušení ještě, jak ta předloha celní bude dopadat, aneb kdy v platnost vejti má. Obchodní jednatelství R. G. Dunn & Co., jemuž snad nebude mít nikdo smělost stranicví podkládati, ve svém týdenním přehledu obchodním za minulý týden, uvádí, že obchod je o čtvrtinu menší a velká část obchodu je uzavírá se za ceny bez výdělku, jen aby se odběratelstvo udrželo a čtené ztráty následkem úpadků, že pohlucují výtěžek, kde byl očekávan.

Za těch okolností jest vedení obchodu ovšem spojeno se ztrátami a mnohé továrny proto zastavují práci. Jedna velká firma philadelphická vyrábějící koberce, udělala úpadek minulý týden, následkem nedostatku odbytů. Její odbyt pro jarní obchod obnášel \$750,000, ale pro podzimní obchod pouze \$269,000, tedy skoro jen třetinu. To vysvětluje s důstatek, proč továrny nemohou dáti zaměstnání dělnictvu a hrubého podvodu dopouští se časopisy, které štvou proti továrníkům. Těm záleží na tom právě tak mnoho, aby poskytovali zaměstnání, jako dělníkům, aby měli práci. Máli dělník práci, dostává mzdu a může se a své živiti. Můželi továrník poskytovat zaměstnání a odbýti výrobek za při měřenou cenu, má výdělek. Nepracují dělník, zeje na něho bída a nouze; však neméně na továrníka, neboť zastavením práce v dílně nezastaví se vydání. Stroje zahálkou se poskožují, více než práce; budou vyžadují oprav; pojištění musí se platit a též úroky na kapitál, neboť není jeden ze sta továrníků, jimž časopisy štvácké "kapitalistů" předávají, aby měl dosti kapitálu vlastního, nýbrž každý používá vlastní nebo větš měrou, — obyčejně větš, — úvěru.

Nová celní předloha.

Konečně tedy předložil finanční výbor kongresu svůj eleborát, novou celní předlohu. Pojednali jsme již dříve o tom naděleni a budeme mítí přležitost i v budoucnosti o jednotlivostech navržené předlohy promluvíti. Kdo očekával před časem, že bude již konec té celní dobátě, — a bylo takových dosti, které projednávání celní otázky již unavilo, — ten musí se připraviti na novou

třfu. Není konec debatě, pokud otázka tato nebude na dobro uklizena rozhodným hlasováním lidu a to nebude dříve, pokud lid úplně otázku celní nepochopí a nepřesvědčí se, že jedinou rozumnou politikou pro naši zemi, pro naše zájmy, jest ochrana celní, kteráž uznávána jest nutnou v celém světě, vyjma Anglie, kdež ovšem jiné poměry pánou a proto i jinou politiku připouští.

Demokratická většina finanční komise, která novou celní předlohu sestavila, provází ji ávodem, v němž dovozuje správnost směru nakročeného. Republikánská menšina výboru jest ovšem náhledu opakého a podala též své důvody, proč a navrženou předlohu nesouhlasí. Hodláme seznámiti čtenářstvo naše s oběma náhledy a proto přinášíme tentokráte v stručném výtahu výroby demokratické většiny. Přítě podáme náhledy menšiny.

Předzeda výboru Wilson dovozuje následovně asi:

"Americký lid po piném a důkladném rozehrání, jaké kdy učinil který národ kroky se svými financemi, rozhodl vážně, že stávající clo je v zásadě nedobré a v působení svém nespravedlivé. Rozhodli, jako svoobodní muži vždy šiní, že vybrání daní nemá zákonitou a ústavní oprávněnost leda k docelení důchodu potřebného vládě. Každé odchýlení od této zásady je uchýlení od základních zásad volných spřizení a působí hrubou nerovnost mezi občanstvem. Po více nežli 30 let vybírali jsme větš část spolkových daní s porušením této životní pravdy, až jsme dosáhli v nynějším clo vystřední a objemnou soustavu třídního rozdělení daní, jakého v dějích ještě nebylo. Tolik soukromých podniků bylo přijato do spolku s vládou a děl se s ní o 70 mil. dol. daní vyždmaných z lidu, tak že každý pokus na roztržení tohoto společni nezákonného nevyhnutelně se potkává s odporem, který se soustřeďuje za nesenálenlivost monopolu, moc soustředěného bohatství a za poctivé bludy pokolení křivých učitelů."

Předloha na niž výbor dlouho trpělivě pracoval, není ještě úplným vyhověním požadavkům amerického lidu, není ještě úplně očištěna veškeré ochrany a bludů. Stáváť mnoho velikých zájmů, jejichž zdaru a úspěchu nesmíme překážeti. Věříme pevně, že snížení cla neškodí ale prospěje živosti amerického průmyslu, třeba by se tento toho sebe více strachoval. Výbor pamatoval na to, že z počátku uklizení zlořádu silně zmotaného s průmyslou soustavou země musí se kráčetí ponehlu a mírně.

Každý soudný pozorovatel celní soustavy naší země přesvědčil se, že ochrana osvědčila se vždy nevěrnou v soustavě hospodářské, neumějíce zajistiti zdravý a stálý blahobyt průmyslu. Učť lidí, aby spoléhali na umělou pomoc zákonů ukládajících daně spolubčanům ve prospěch zdaru průmyslového, místo aby spoléhali na vlastní dovednost a píli. Obchod se uvrhne do umělých řečiš, kde je stálé kolísání a nejistota, a politika stran učiní si ze cla mě ku hraní, tak že při každé nové volbě jest stálost průmyslu a obchodu uvedena z rovnováhy.

Dávno uznával Edward Everett, že moudří zakladatelé novoanglických průmyslů nebyli přáteli cla ochranného. Amasa Walker vypravuje, že když r. 1816 mělo se uložiti první ochranné clo, uradili se celní průmyslníci v Rhode Islandu s p. Slatemem, zakladatelem přádelny v bavlnu v zemi, že chtějí mti od cla pokoj, aby jejich průmysl mohl kvěsti na dále bez pomoci vládní, jako květi až dosud. Dokazovali, že obchod jejich bude uvržen v nestálost a nejistotu. Jejich hlasu nebylo slyšáno, ale hlas méně prozřavých a

sobeckých obchodníků rozhodl jakmile vládní pomoc se poskytla ukázalo se, že průmysl potřebuje ochrany ještě více. Mírné clo z 1816 rostlo rychle a stalo se vysokým, které uvádlo zemi v občanskou válku a vyvolalo převrat.

Stejnou cestou krádele ochranné clo od 1861. Průmyslníci žádali stále vyšší a vyšší, a když počalo v lidu mocně pracovati proti clo snížili takové, které vládě neslo dýchod, ale to, které jim neslo zisk vláde nic, podřel. Ochrana průmyslu musí dojiti až k zápočetí zápočetná zeť musí se zvýšit, neb spravovati stále. Ochranná nemá nikdy stálosti a nespokojení kdy úplně chráněno průmyslníci. Chťejí ho mti stále vyšší. Když v 1840 počalo se mluvíti v kongresu o snížení cla, mluvil protivně opravy, že to sníží naše průmysl vezme dělnictvu práci a sníží mti na ležrácký stupeň evropský, štr blahobyt celé země bude pohoř. Snížení tehdejší bylo ráznější, než toto nyní navrhované. Jaký b výsledek? Místo ochromení novoanglických průmyslů obživly ty nevdané, měly stále plno práce, dělnictvo dostávalo vyšší mzdy, že po 11 letech stálého blahobytu zrušeného kolísáním odhlasoval kongres další snížení cla o 20 ze sta a většinou dvou třetin v 1857 podřel clo o 25 ze sta nižší. Tak se zalíbilo průmyslníkům nízké clo zavedené, že když v 1861 počalo se mluvíti o uložení vyššího cla, ozvali se průmyslníci rozhodně proti tomu, a jejich zástupce A. Rice z Mass. volal v zastupitelstvu: "Průmyslník nežádá ochrany žádné. Naučili se poznávati, že největší zlo po soutěži z ciziny jest přehnaná ochrana, která buď stejně zhoubnou a nezodpovědnou soutěží domáct." (Cong. Globe 1859-60, st. 1867.) Sherman z Ohio zvolal: "Dí-li p. Stanton, že průmyslníci naléhají na tuto předlohu, aby byla přijata, mluví to, o čer ví, že není pravda; průmyslníci stále opakují žádost, aby byli nechtěni na pokoji." (Str. 2,053.) Sám Morrill, navrhovatel předlohy, pravil (Congr. Globe 1869-70, stran 3,293), že clo v 1861 nežádali průmyslníci žádné, ale že je přivítají chladně, když jim bylo dáno.

Každý pozorovatel ví, že nebyl průmyslu země nikdy většího života a blahobytu, stálosti a spokojenosti jako v oněch 15 letech nízkého cla od 1846 do 1861; zároveň prospívá zdravě rolnictví a všechny průmysly v zemi.

Když se zase počalo ukládati clo jest známo, že bylo zvyšováno vždy dle přání průmyslníků dotčených, kteří si jeho výši předepsali a své senatorům odevzdali, aby to bylo zákonu přijato. Nejpatričnejším kazem toho jest senator Hoar z Mass., jenž v 50. kongresu předložil podobné sazby a předpisy průmyslníků státu svého, aby byly zákonu přijaty, a snažil se, aby to bylo takovými slovy zahalené, obyčejný občan neznající odbor průmyslu, ani tomu nemohl porozuměti, co to vlastně jest. Nejprve jsme obrátili pozornosť svou na látky průmyslu, aby občanům bylo sníženo, by mohli oděvat a jiná pohodlí lidu býti lacinější. Aby dělnictvo mělo více křády. Každá daň na vyrábitele v naší zemi jest ochrannou soutěžnicí jeho vůči biteli v cizí zemi a břemenem potřebovateli domáctmu. Každé snížení ceny výroby zlacněním výrobků rozřfí výrobu a trh a výrobce může laciněji prodati, i menší množství, když více prodá. Nemůžeme tedy clo ze železné rudy, oceli, vlny, atd. pro zisk vyrábitele železa, oceli, vlny, atd., pro dobro milionů spotřebitelů dělníků, kteří dostanou stálostí a hodnou práci a laciné potřeby živiti. Snížení to nám neškodí.